MINISTERSTWO INFORMACJI
I DOKUMENTACJI

p. Ciołkosz

1941, X

KOMUNIKAT RADIOWY DNIA 1 X, 1941
poranny

DEUTSCHLANDSENDER /po niemiecku/

Katowice stały się stolicą Gau Górnego Śląska. Mają tam swe siedziby liczne organizacje polityczne i gospodarcze. Jest to ważny ośrodek przemysłowy , z najbogatszymi w Europy złożami węgla. Brak jest mieszkań, a te które są, są znacznie poniżej poziomu niemieckiego. Wszystko się robi, by wydobyć niemiecki charakter miasta, lecz to się nie udało, gdyż Polacy budowali domy w stylu amerykańskim w postaci brzydkich kwadratowych bloków. / 29 IX, g.10.30/

Zakończyła się największa bitwa w dziejach i największe w dziejach zwycięstwo oraz jego następstwa wciąż zajmują opinję świata. /Uwaga:wszystkie rozgłośnie niemieckie i kontrolowane przez Niemcy poświęcają nadal wiele miejsca "największemu zwycięstwu w dziejach"/ / 29 IX, g.11.30/.- Angielski krytyk wojskowy gen Feller uważa sytuację na froncie wschodnim, zwłaszcza w południowej części za złą. Tylko cud może uratować Imperjum Brytyjskie , jeżeli będzie tracić dalsze pozycje. / 29 IX, g.13.00/

Reportaż z frontu "walka z błotem":łopata staje się ważniejszą niż karabin. Teren w Rosji wygląda jak zorane pole tłustej ziemi. Następuje opis marszu kolumny ciężarowej , która posuwa się niesłychanie powoli. Samochody ciężarowe są częściowo przez konie zaprzęgane czwórkami, częściowo zaś przez traktory, które przeciągają ciężarówki jedną po drugiej. / 29 IX, g.19.50/

KOLONJA /po niemiecku/

Wystawa w Krakowie wykazuje niemieckie podłoże niemieckich terenów wschodnich. Były one zaludnione nie przez nomadów , lecz przez włościan. Z punktu widzenia kulturalnego najwięcej wnosili goci , gdyż nie niszczyli oni sztuki, lecz ją tworzyli. Na wystawie wystawione są zabytki sztuki staro-gotyckiej.- Olbrzymie przestrzenie , jakie musi obsługiwać poczta polowa stwarzają mnustwo trudności, lecz wszystkie one są pokonywane. Pocztę doręcza się jak można najprędzej, lecz publiczność musi zrozumieć, że szybki marsz naszych wojsk powoduje zwłokę. Ponadto jest szereg innych powodów zwłoki. Listy i paczki muszą być adresowane szyfrem, i przekazywanie ich zabiera sporo czasu; wiele osób a nawet większość wciąż robi błędy przy adresowaniu. Zwłokę powodują także naloty i zaciemnienie miast. Przeciętna ilość listów i paczek przewożonych dziennie wynosi 18 - do 20 miljonów, zaś z samego Berlina 5 do 6 miljonów. / 29 IX, g.17.30/

ALLOUIS/ po niemiecku/

Podczas pomyślnego ataku lotnictwa włoskiego na konwój brytyjski zabity został dowódca atakującego oddziału pułkownik Seydel/?/ oraz trzech dowódców eskadr. Lotnictwo włoskie zatopiło, jak wiadomo, trzy krążowniki, uszkodziło pancernik i siedem statków wojennych, oraz strąciło sześć angielskich samolotów. / 29 IX, g.21.00/

BREMEN/po angielsku/

Londyński sprawozdawca Christian Science Monitor pisze, że konferencja emigrantów politycznych w Londynie jasno wykazuje, że przyszłą Europą kierować będzie nietylko Anglja. Prawa do reorganizowania świata domagać się będą również Stany i Sowiety. Uczestnicy konferencji nie mają wielkiego zaufania do Deklaracji złożonej przez ZSRR, gdyż przedstawiciele wielu krajów woleli by raczej znaleść się po stronie Niemiec, niż być wydanymi po wojnie bolszewikom./ 29 IX, g.18.30/

ZEESEN/po niemiecku/

Ambasador brytyjski w Tokio opuścił wczoraj stolicę japońską Wyjazd ten , zwłaszcza po wyjeździe w ubiegłym tygodniu do Singapour ambasadora Australji, wywołał wielką sensację. / 29 IX,10.30/ Ambasador angielski w Tokio otrzymał rozkaz odroczenia swej podróży do Stanów. [illegible] z powodu choroby swego zastępcy. W Tokio wyrażają pogląd

dar dr. Lidii i Adama Ciołkoszów

że ta planowana podróż była manewrem brytyjskim dla wywarcia presji na Japonję. / 29 IX, g.22.00/

JAARSVELD po angielsku/

Rosjanie na początku wojny niemiecko-sowieckiej mieli więcej samolotów , tanków i dział, niż Niemcy. Dziś los ich jest przypieczętowany./ 29 IX, g.22.30/

PRAGA /po czesku/

Narodni Prace w artykule wstępnym redaktora naczelnego Vladimira Rudy stwierdza, że bez wątpienia słowa Heydricha są silnym ostrzeżeniem dla wszystkich, prowadzących politykę dwulicową. Jedyną drogą dla narodu jest ta jaką wyznacza położenie geograficzne i historja droga wskazana przez Prezydenta Hachę. Każdy Czech musi przystąpić do nowego ładu, niosącego sprawiedliwość, dobrobyt i pokój wszystkim ludom europejskim .- František Prokop w artykule wstępnym w A-Zet Pondelnik podkreśla, znamienną uprzejmość Heydricha , który wbrew zwyczajom dyplomatycznym zaraz po przybyciu do Pragi złożył wizytę prezydentowi Hacha, co świadczy, że Niemcy dotrzymują zawsze słowa. Ważnem jest też, że wczoraj popołudniu prezydent w pisemnej deklaracji przesłanej vice-Protektorowi wyraził swą gotowość do współpracy. Ta postawa prezydenta zobowiązuje naród czeski , który uczciwą pracą musi udowodnić, że przekłada przyszłość Europy nad egoistyczne interesy awanturników i zbankrutowanych polityków, popieranych przez żydowskie pieniądze / 29 IX, g.5.34/

Na zasadzie ogłoszenia o stanie wyjątkowym sąd wojenny w Pradze skazał na śmierć: Františka Horacka, emer. generała w Pradze, oraz przywódców komunistycznych Františka Wunenscha, piekarza w Pradze, Jana Pestupę, wydawcę w Pradze, Jaroslawa Sedlacka, stolarza w Pradze i Dusana Sobrta, urzędnika prywatnego w Pradze oraz 15 innych osób. Wyrok został wykonany dziś z rana przez rozstrzelanie.- Protektor Rzeszy zarządził we wszystkich okręgach Protektoratu, w których ogłoszono stan wyjątkowy godzinę policyjną dla restauracji i wszelkich jadłodajni, hoteli, kin i wszelkich lokali rozrywkowych, która została wyznaczona na godzinę 22.00 . Restauracje kolejowe mogą być otwarte jak dotąd, lecz wstęp do nich mają tylko podróżni. Godzina policyjna nie obowiązuje niemieckich teatrów i kinoteatrów.- Zabronione zostały wszelkiego rodzaju zebrania , przedstawienia teatralne, koncerty, i wszelkiego rodzaju czeskie obchody kulturalne, i mecze sportowe. Przepis ten nie odnosi się do zebrań akcjonarjuszy , oraz zebrań zarządów i komitetów wykonawczych organizacji gospodarczych. Muszą one jednak zawczasu być zgłaszane właściwemu Oberlandratowi.- Bramy domów muszą być zamknięte na klucz o godzinie 23 , o ile władze miejscowe nie zarządziły wcześniejszej godziny. / 29 IX, g.21.00/

BELGRAD /po rosyjsku/

Władza sowiecka słabnie i wkrótce upadnie.- Armje sowieckie ponoszą jedną klęskę po drugiej. Następuje kalendarzyk bitew od rozpoczęcia działań wojennych. / 29 IX, g.4.00/

MOSKWA / po polsku/

Komunikat SBI.- Akcja partyzantów. /30 IX, g.13.30/ Odezwa antyfaszystowskiego wiecu młodzieży / podano w komunikacie porannym z 30 IX// 30 IX, g.16.30/

MOSKWA /po rosyjsku/

Komunikat SBI.- Prawda: młodzieży całego świata podejmij walkę z faszyzmem! Młodzież sowiecka walczy zacięcie i nigdy nie pozwoli na uczynienie z niej niewolników. Młodzież angielska również walczy z faszyzmem niemieckim. / 29 IX, g.6.00/.- Wszelki wysiłek partyjno-polityczny , ogólno-wychowawczy i kulturalny jak również działalność agitpropów mają dziś na celu jedno zadanie: pobicie wroga. / 29 IX, g.11.45/.- W okręgach Stalingradzkim i Woroszyłowgradzkim zakończono siewy zimowe.- 23 miljony mandarynek, cytryn i pomarańcz będą wkrótce wysłane dla żołnierzy armji czerwonej./ 29 IX,g.20.30/

Donoszą z Berna , iż odwołanie Neuratha świadczy o

tarciach wśród przywódców hitlerowskich.- Korespondent NYT w Ankarze donosi o rozruchach w Dalmacji, oraz we Fiume i Trieście, o ustanowieniu w Medjolanie i Trieście sądów wojennych na skutek zamieszek i głodzie zwłaszcza w północnych Włoszech; racja chleba wynosi 200 gr dziennie. / 29 IX, 5.00/.- Dziennik szwajcarski National Z@ donosi, że władze niemieckie zakazały prasie wszelkich porównań wojny na wschodzie z wojną Napoleona. / 29 IX, g.10.00/.- NYT donosi z Waszyngtonu, że dr Plohu ogłosił utworzenie w Toronto Rady Narodowej Wolnych Austrjaków z byłym ministrem rządu Schuschnigga Rottem na czele. Ploho będzie przedstawicielem Rady w Waszyngtonie. / 29 IX, g.14.30/

Korespondent szweckiej agencji informacyjnej donosi z Vichy, iż nadchodząca zima będzie we Francji znacznie gorsza od poprzedniej; należy się liczyć z możliwością rozruchów i wypadki mogą się potoczyć w bardzo szybkim tempie. / 29 IX, g.15.00/.

MOSKWA /po niemiecku/

Generał Sikorski ogłosił, iż od 10 września w walkach na Bliskim Wschodzie bierze udział Brygada Polska./ 29 IX, g.19.30/.

Uwaga: Od 29 IX Sowiety wprowadziły audycję nadawaną o godzinie 3.00 z Aszhabadu na fali krótkiej 40,38 metra. Pierwsza audycja podaje tekst komunikatu SBI, oraz artykuł, stwierdzający, że zarówno armja czerwona jak i cała ludność ZSRR bierze udział w ogromnym wysiłku, mającym na celu zmiażdżenie wroga.

ANKARA /po turecku/

Korespondent amerykański von Wiegand donosi, że sytuacja wojenna na froncie wschodnim rozwinęła się tak niepomyślnie dla wojsk sowieckich że należy przewidywać ich nieuniknione rozbicie , o ile w ciągu najbliższych tygodni nie nadejdzie istotna pomoc z WBrytanji i Ameryki. Z drugiej strony wydawa PM Ingersoll oświadczył, że jest bardziej niż kiedykolwiek spokojny o dalszy opór sowiecki. Pewien angielski ekspert wojenny oświadczył, że nie ma żadnych danych, aby przewidywać w bliskiej przyszłości upadek Leningradu i nie ma też żadnych oznak przerwania frontu w kierunku Kaukazu. - Ponieważ Ameryka jest w przededniu wejścia do wojny, uważamy za wskazane podanie szczegółów o jej armji. Armja Stanów liczy półtora miljona ludzi, 30 sywizyj piechoty, 4 dywizje pancerne , 3 do 4 dywizyj kawalerji, 5 brygad spadochroniarzy i oddziały narciarzy. W Stanach zorganizowano korpus obserwatorów w sile pół miljona ludzi. Obecnie armja Stanów dysponuje dwoma tysiącami tanków. Przemysł Stanów produkuje obecnie 50 tanków dziennie, w większości lekkich. W maju 1942 armja Stanów mieć będzie 10 dywizyj pancernych, 45 do 50 dywizyj piechoty i 6 dywizyj kawalerji, zaś inne formacje będą również wzmocnione.

ROZGŁOSNIE AMERYKANSKIE.

Depesze

Biskup niemiecki .... jest pod aresztem domowym za wygłoszenie deklaracji antyhitlerowskiej. Był on pod nadzorem Gestapo od chwili wygłoszenia 13 lipca antyhitlerowskiego kazania i powtórzenia następnie swych poglądów w dwóch listach pasterskich, rozesłanych do księży całej Rzeszy , a w których oskarża m i. policję niemiecką o zabijanie wielu Niemców pod fałszywym pozorem, iż są chorzy umysłowo.- Waszyngton: Korespondent dyplomatyczny INS donosi, że Papież zapewnił Taylora o swej sympatji dla demokracyj. W kołach oficjalnych Waszyngtonu mówią, że Taylor przedstawił Papieżowi wielki wysiłek Ameryki na rzecz Aljantów i zapewnił Papieża , że pomoc dla Rosji nie jest wyrazem zmiany postawy Ameryki wobec komunizmu, lecz jej zdecydowania pobicia hitleryzmu. Taylor podkreślił nadzieję Ameryki na stopniowe przywrócenie wolności religji w Rosji. Rzymskie ministerjum propagandy doniosło, że Taylor domagał się od Papieża deklaracji, iż wojna z państwami Osi jest słuszną; w Waszyngtonie zaprzeczają, by żądanie takie było wysunięte i stwierdzają, że wizyta Taylora była bardzo pomyślna. W Londynie Taylor

omówi politykę zagraniczną Eire z posłem Stanów w Dublinie, a także odbędzie konferencję z Majskim.- New York: brat arcyksięcia Ottona Feliks , rozważa możliwości utworzenia Wolnej Armji Austrjackiej. Powrócił on z WBrytanji i oświadczył, że myśl ta była dobrze przyjęta przez austrjackie ugrupowania polityczne na emigracji.-Sztokholm: Niemcy zakazali wszelkiego importu do Norwegji, łącznie z importem węgla.- W Norwegji aresztowano za udział w strajkach i sabotaże dalszych tysiąc osób.- Vichy: w Paryżu usunięto 200 policjantów za niestosowanie się do wymogów "rewolucji narodowej".- Moskwa: śnieg pada w Moskwie, zaś w wysuniętych północno-zachodnich częściach Rosji śnieg jest już bardzo głęboki i bardzo daje się we znaki Niemcom.- Waszyngton: W kołach dyplomatycznych panuje wielki optymizm co do Dalekiego Wschodu. Ambasador Stanów miał w sobotę długą rozmowę z Tojodą. W Waszyngtonie spodziewają się, iż Japonja odpadnie od Osi.

Korespondenci.

D.Anderson, Sztokholm. Poważne źródło twierdzi, iż w tym tygodniu Finlandja odrzuci żądanie brytyjskie zakończenia wojny. Poważny odłam w rządzie fińskim jest zwolennikiem przystąpienia do Paktu Trzech. Profesor Holmden ogłosił tu, że w kwietniu ub. roku planowany był w Szwecji nazistowski zamach stanu. To oświadczenie wiąże się z informacjami niektórych dzienników, iż właściciel Aftonbladet Krueger przedłożył w swoim czasie rządowi niemieckiemu projekt składu gabinetu szwedzkiego z nadzieją obalenia obecnego regimu. - A.Dreyer, Berlin . Uwaga Niemiec skupiona jest dziś nie na froncie wschodnim, lecz na wypadkach w Czechosłowacji.- D.McAvoy, Moskwa. Ostatnio wróciłem tu z Kazachstanu i pociąg nasz mimo wielodniowej podróży miał tylko nieznaczne opóźnienie. Organizacja transportu w Rosji, którą zawsze uważano za słaby punkt organizmu państwowego, funkcjonuje zupełnie sprawnie. R.Brück, Ankara. Rokowania handlowe niemiecko- tureckie mają się ku końcowi i traktat będzie prawdopodobnie podpisany w ciągu najbliższych dni. Przedstawiciel niemiecki Claudius pozostaje wobec tego w Ankarze aż do chwili podpisania traktatu. Na zasadzie traktatu Turcja otrzymać ma armaty, karabiny maszynowe, lokomotywy,aparaty fotograficzne i td. wzamian za tytoń, mangan, i miedź. Natomiast ani zboża, ani chromu Niemcy nie otrzymają. Rząd turecki zawiadomił o tem oficjalnie przedstawicieli niemieckich. W sferach tureckich panuje przekonanie, że traktat nie jest zbyt korzystny dla Niemiec. Istnieje przypuszczenie że Niemcy zgodzili się na warunki tureckie tylko dlatego, że podpisanie traktatu jest dla nich niezbędne ze względów prestiżu. Zabawny incydent miał wczoraj miejsce w Konstantynopolu:delegaci niemieccy zaprosili przedstawicieli tureckich na obiad do restauracji. Po obiedzie przed restauracją zebrało się trochę gapiów; gdy delegaci niemieccy opuszczali lokal, orkiestra zagrała znaną piosenkę angielską "I can't give you any thing but love"/przypisek Działu Nasłuchu:nie jest wykluczone, że obiad o którym mowa , odbył się nie w Konstantynopolu, a w Ankarze:odbiór był zły./

Hitler zażądał od Mussoliniego 10 dywizji do walki na froncie rosyjskim. Wobec natężonej sytuacji wewnętrznej we Włoszech i możliwości ofenzywy angielskiej w Libji, Mussolini odpowiedział, że przesłać może 3 lub najwyżej 4 dywizje. - W sferach tureckich krążą informacje , że materjał włoski jest coraz gorszy i jest go coraz mniej. Przed wojną z Rosją, Niemcy dostarczali Włochom materjału wojennego, ale teraz dostawy te zostały przerwane.

Informacje z dobrego źródła wskazują również, że włoskie środki transportowe są w bardzo opłakanym stanie, co tłumaczy się częściowo bombardowaniem przez RAF północnych Włoch.

Do Włoch przybyło niedawno wielu ewakuowanych z Libji żołnierzy, którzy tam oślepli. Jest to tak zwana"ślepota słoneczna" /sun-blindness/. Poza tem wśród armji włoskiej szerzy się dezynterja.

Wiadomości , które nadeszły do Turcji z Jugosławii, świadczą, że ruch powstańczy staje się coraz silniejszy. W tłumieniu go biorą obecnie udział nietylko Niemcy, lecz i Włosi. Samoloty włoskie bombardują wsie i miasta, ogarnięte powstaniem. Ustaszi, wspólnie z Gestapo roztrzelali w ciągu ostatnich 10 dni kilkuset Serbów. Niemcy zbombardowali wsie Łużnice i Lubowja. Statki włoskie bombardują również

miasta w Dalmacji, gdzie wybuchło powstanie.

Do Turcji przywieziono 37 marynarzy sowieckich, którzy będą internowani. Jest to załoga łodzi podwodnej, uszkodzonej czy też zatopionej przez Niemców. Dokładniejszych informacji o tem tymczasem nie ma.

Niemcy zaprosili dwóch generałów tureckich, by wraz z oficerami niemieckimi udali się do Rosji i obejrzeli front, gdzie obecnie toczą się walki. Jeden z tych generałów Erkilet jest znanym germanofilem.

/inni korespondenci amerykańscy z Ankary nie nadawali dzisiaj komunikatów/.

Z ostatniej chwili: New York, Columbia Broadcasting Company./ po polsku/ Eksperci angielscy w Londynie uważają, że Rosja znalazła nareszcie słaby punkt Niemców, i, że punkt ten znajduje się na południowo-wschód od Brjańska. Niemcy zbytnio osłabili ten odcinek, przesuwając wojsk na Ukrainę, co może zaważyć na losach całej kampanji w Rosji. Sytuacja Niemców na tym odcinku jest bardzo poważna.

Głównodowodzący armją polską w Rosji generał Anders oświadczył, że pierwsza dywizja została już zformowana, druga znajduje się w stanie organizacji, i organizacja trzeciej dywizji jest już na ukończeniu. Ogółem utworzonych będzie kilkanaście dywizji.

Metropolita Szeptycki uchylił się od współpracy z Niemcami i odmówił podpisania depeszy do Hitlera.

Niemcy zaaresztowali podobno w Pradze nietylko wybitnych działaczy czeskich, lecz również i byłego Protektora Czech, von Neuratha.

Podróżni przybyli do Zürichu z Niemiec twierdzą, że pesymizm ogarnął ostatnio nawet sfery wojskowe. Wpłynęła na to głównie pomoc Ameryki i świadomość, że pomoc ta będzie stale rosła. W Niemczech twierdzą, że armja niemiecka straciła w Rosji już niemal 50% żołnierzy i 70% procent lotników.

Polskie Biuro Informacyjne w Nowy Yorku podaje tekst dosłowny listu ministra Edena do Naczelnego Wodza generała Sikorskiego jak również ogłasza nową listę skazanych Polaków i Niemców / za stosunki z Polakami/ w Polsce./ nazwisk przez radio nie podawano./

Według wiadomości rosyjskich, w Jugosławii wysadzono w powietrze dotychczas przeszło 200 mostów, 400 arsenałów i td. Wysadzono między innymi most kolejowy między Belgradem i Niszem .

Prawda stwierdza, że na froncie leningradzkim Niemcy od dwóch tygodni nie posunęli się naprzód ani o jeden krok.